

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

[Sefer Shemu'el]

[Sefer Shemu'el]

Obornik, Meïr

5565 [1804/1805]

DI

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9622

כו (א) וַיָּבֹאוּ הַזְּפִים אֶל-שָׁאוּל
הַגִּבְעָתָה לֵאמֹר הֲלוֹא דָּוִד
מִסְתַּחֵת בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה עַל-
פְּנֵי הַיְשִׁימֹן : (ב) וַיִּקָּם שָׁאוּל
וַיִּרְדּוּ אַרְמְדֵי-זִיף וַיַּהֲרֹגוּ
שְׁלֹשֶׁת-אַלְפִים אִישׁ בַּחֲוָרֵי
יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ אֶת-דָּוִד בְּמִדְבַר-
זִיף : (ג) וַיַּחֲזֵן שָׁאוּל בְּגִבְעַת
הַחֲכִילָה אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי הַיְשִׁימֹן
עַל-הַדָּרֶךְ וְדָוִד יָשָׁב בְּמִדְבַר
וַיִּרְאֵהוּ בֵּן שָׁאוּל אֶת-חֲרוֹי
הַמִּדְבָּרָה : (ד) וַיִּשְׁלַח דָּוִד
מְרַגְלִים וַיִּדְעוּ כִּי-בָא שָׁאוּל אֶל-
נָכוֹן : (ה) וַיִּקָּם דָּוִד וַיָּבֹא אֶל-
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר חָנָה-שָׁם שָׁאוּל
וַיִּרְאֵהוּ דָּוִד אֶת-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
שָׁכַב-שָׁם שָׁאוּל וְאֶבְנֵי בֶן-גֵּר
שֶׁר-צָבְאוּ וְשָׁאוּל שָׁכַב בְּמַעְגַל
וְהָעָם חָנִים סְבִיבֹתָיו : (ו) וַיַּעַן
דָּוִד וַיֹּאמֶר יְאֹל-אֲחִימֶלֶךְ הַחֲתִי

כו (א) דיא זפים קאממען אבער
מאלס צו שאול נאך גבעה , אונד
זאגטען : זיה ! דוד רזעלט זיך פאר-
בארגען , אויף דער אנהעהע חכילה ,
אם אנפאנגע דער וויסטע . (ב) דא
מאכטע זיך שאול אויף , נאם דריי-
טויזענד אויסערלעונע לייטע אויס ישו
מיט , אונד צאג הינאב נאך דער וויסטע
זיף , דוד אויף צו זוכען . (ג) שאול
לאגרטע זיך אם היגל חכילה . דער
פאר ישימן ליגט , אן דער שטראסע .
דוד אבר הילט זיך אויף אין דער וויסטע .
אלס ער הערטע דאס איהם שאול , אין
דיא וויסטע נאכקעמע . (ד) זא שיקטע
ער קונדשטאפטער יאויס , אונד ער-
פוהר , דאס שאול ווירקליך געקאממען
זייא . (ה) ער מאכטע זיך נון אויף ,
גינג אן דען ארט הין , ווא שאול זיך
געלאגערט האטטע , אונד ווארד דיא
שטעללע געוואהר , ווא שאול לאג ,
מיט ויינעם העערפיהרער אבנר זאהן
נר'ס . שאול לאג געהמליך אין איינעם
קרייזע , אום איהן הערום לאג דאן
פאלק . (ו) דא ריף דוד אונד שפראך
צו אחימלך דעם חתי , אונד אבישי דעם
זאהנע צרויה דער יואבס ברודער וואר :
ווער וויל מיט מיר צו שאול אין דאן לאגר
הינאב ? אבישי ריף איך געה מיט דיר
הינאב

וְאֹל-אֲבִישִׁי בֶן-צְרוּיָה אַחִי יוֹאָב לֵאמֹר מִי-יִרְדּוּ אֵתִי אֶל-שָׁאוּל אֶל-
הַמַּחְנֶה וַיֹּאמֶר אֲבִישִׁי אָנֹכִי אֵרֶד

עמך

סביבתיו ק' ב א ו ר

כו (א) ויבואו הזפים , כדרך שצאו נראשונה . על פני , במקום שהמדבר מתחיל . (ד)
וירא , במקום וישמע , ומכירו רואים את הקולות . (ו) ויען כענין

מ כ ל ל י ו פ י

כו (ב) בחוריו , מטשקל הקל : (ד) אל נכון , כאמת : (ה) במעגל , המחנה ,
נקרא

הינאב • (ז) דא גינג דוד מיט אבישי
 בייא נאכטצייט אונטער דאז פאלק •
 שאול שליף אים קריינע , זיין שפיו
 שטאך איהם צו קאפפֿען , אין דער
 ערדע , אונד אום איהן הערום לאג אבנר
 מיט דעם פאלקע • (ח) דא שפראך
 אבישי צו דוד : הייטע האט דער הערר
 דייען פיינד דיר אין דיא הענדע
 געליפערט , לאס מיך נון ! מיט איינעם
 שטאסע שפיסע איך איהן אן דיא ערדע ,
 אהנע ווידרהאלען צו מיסן • (ט) אבנר
 דוד שפראך צו אבישי : פערלעצע איהן
 יא ניכט ! ווער האט יע ויינע האנד נאך
 איינעם געזאלבטן אויסגשטרעקט , אונד
 איזט אונגעשטראפֿט געבליבען •
 (י) דוד זעצטע רוינצו : זא וואהר
 גאטט לעכט ! דער עוויגע נור מוס איהן
 הינריכטען ; ענטווערר זיין טאג קעמט ,
 אונד ער שטירבט , אדר ער ציהט אין
 דען קריג , אונד קעמט אום •
 (יא) בעוואהרע מיך דער עוויגע ! מיינע
 האנד אן דען געזאלבטן דעם העררן צו
 לעגן • קאם , נים דען שפיו , דער
 איהם צו קאפפֿען שטעקט , נעכסט דעם
 וואס ערקרוגע אונד וויר מאכען אונס דא
 פאן •• (יב) דוד לים דען שפיו , אונד
 דען

באור

בענין ויען איז הרשון • (ז) מעוכה ,
 תקועה • (ח) אבנו , נחית בכח זיקוב
 אותו ויתקע קנה הנחית בארץ • ולא אשנה
 לו , ידעתי שלא אהיה כריך לשכית המכה , כי
 בפעם אמת אמיתו • (ט) א תשחיתו ,
 לא אמר א תמיתו , לא אפילו תכלה בעלמא
 לא תעשה לו • (י) חיה , מסוכר א שלאסריו ,
 כלומר חיה שלא ינאף א מהשם ית' , אס
 שיבא קיטוימת , או ירד במלחמה ומת קודם
 זענו • (יב) ויקח דוד , נמכותו , כי אבישי לקחם • מראשותי , המקום שהראש שוכן
 עליו בקרחה ראשית , או מראשות , והע"ס
 כאן

עמך : (ז) ויבא דוד ואבישי
 אהעם לילה והנה שאול שכב
 ישן במעגל וחניתו מעוכה
 בארץ מראשתו ואבנר והעם
 שכנים סביבתו : (ח) ויאמר
 אבישי אל דוד סגר אלהים
 היום את איביך בידך ועתה
 אבנו נא בחנית ובארץ פעם
 אחת ולא אשנה לו : (ט) ויאמר
 דוד אל אבישי א תשחיתו פי
 מי שלא ירו במשיח יהוה ונקח :
 (י) ויאמר דוד חיה יהוה פי אם
 יהוה יגפנו או יזמו יבוא ומת
 או במלחמה ירד ונספה :
 (יא) חלילה לי מיהוה משלח
 ידי במשיח יהוה ועתה קחנא
 את החנית אשר מראשתו
 ואת צפחת המים ונלכה לנו :
 מראשתיו ק' (יב) ויקח
 רש"י

כו (ח) מעוכה • נעוזה •
 (יא) חיה : יש אומרים ליער
 נשבע ויש אומרים לאבישי נשבע אס
 תהרג את הסדי' אני אערב דמך בדמו :
 כי אס ה' יגפנו יקרב מיתתו : או יומו
 יבא • אס זמן מיתתו : (יב) נפחת •
 נלוחית

מראשותי , המקום שהראש שוכן
 עליו בקרחה ראשית , או מראשות , והע"ס
 כאן

(יב) וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־הַחֲנִית וְאֶת־
צַפְחַת הַמַּיִם מִרְאֵשֵׁי שְׂאוֹל
וַיָּלְכוּ לָהֶם וַאֲיִן רֵאָה וַאֲיִן יוֹדֵעַ
וַאֲיִן מִקִּיץ כִּי כָּל־שָׁנִים כִּי
תִּרְדַּמְתָּ יְהוָה נִפְלָה עֲלֵיהֶם :
(יג) וַיַּעֲבֵר דָּוִד הָיַעֲבֵר וַיַּעֲמֹד
עַל־רֵאשֵׁי־הַדָּוָר מִרְחַק רַב
הַמָּקוֹם בֵּינֵיהֶם : (יד) וַיִּקְרָא דָּוִד
אֶל־הָעַם וַאֲ־אֲבִנֵר בֶּן־נֵר לֵאמֹר
הֲלוֹא תַעֲנֶה אֲבִנֵר וַיַּעַן אֲבִנֵר
וַיֹּאמֶר מִי אַתָּה קִרְאתָ אֶל־הַמֶּלֶךְ :
(טו) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִנֵר הֲלוֹא־
אִישׁ אַתָּה וּמִי כְמוֹךָ בְּיִשְׂרָאֵל
וְלָמָּה לֹא שָׁמַרְתָּ אֶל־אֲדֹנָיִךָ
הַמֶּלֶךְ כִּי־בָא אַחַד הָעַם
לְהַשְׁחִית אֶת־הַמֶּלֶךְ אֲדֹנָיִךָ :
(טז) לֹא טוֹב הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר
עָשִׂיתָ חִי־יְהוָה כִּי־בָנִי מוֹת אַתָּם
אֲשֶׁר

דען וואסערקרוג פֿאָן שאולס קאָפֿפֿֿֿ
שטעללע וועג נעמן אונד גינג דאָן דאָ
פֿאָן נימאָנד גועהן , פֿאָן נימאָנד
כמערקט , קיינער ערוואַכטע , אַללעס
בלִיב שלאָפֿענד ; דען עס וואָר אַיִן
טיפֿער שלאָף פֿאָם עוויגען איבער זיַ
געפֿאַלען . (יג) דוד גינג אויף דיַ
ענטגעגן געזעצטע זייטע , שטעלטע
זיך , אין איינער ענטפֿערנונג , אויף
איינער בערגשפיצע , דער צווישענרוים
וואָר גראָס . (יד) אונד ריף דעם
פֿאַלקע צו , אונד ענדליך אבנר , דעם
זאָהנע נר'ס אונד שפראַך : מעכטעסט
דוַ ניכט אַנטוואָרטן אבנר ? אבנר
אַנטוואָרטעטע אונד שפראַך : ווער ביזט
דוֹ דער דוֹ דען קעניג אויפֿשרייעסט ?
(טו) דאָ שפראַך דוד צו אבנר : דוַ
ביזט יאֵ איין פֿאַרנעהמער מאַן , ווער אין
ישראל איזט דירגלייך ? ווארום האסט
דוַ אַלזאָ ניכט איבער דיינען קעניג
געוואַכט ? דען איינר אויס דעם פֿאַלקע ,
האַט זיך איינגעשליכען . דיינס קעניגע
אונד העררן דאָ לעבען צו נעהמען .
(טז) דוֹ האַסט עס ניכט גוט גמאַכט ;
זאָ וואָהר גאַטט לעכט ! איהר האַכט
אַללע דאָ לעבן פֿרווירקט , ווייל איהר
איבער

ב א ו ר

כאן לשמוע מן , לפיכך נקודה ציר"י . (יד) אל העם ואל אבנר , תחילה קרא אל העם ,
וכאשר לא ענהו איש קרא אל אבנר נפרט . קראת אל המלך , מי אתה שקראת והשמעת
קולך עד המקום אשר שם ישן המלך , ולא חששת שתעירהו , כן פי' רד"ק . (טו) איש ,
מענין כולם חנשים , כלומר איש חשוב אתה , ואין כמוך בישראל , ועליך לשמור על מלכך ,
ואתה לא כן עשית , כי בא אחד העם כו' . (יט) אם

מ כ ל ל י ו פ י

נקרא בן לפי שבמהנה יחנו בסכוב ובמעגל : (ח) סגר , ענין נתינה ומסירה , (יא)
מראשותיו , בהנעת האלף והמ"ם נוספת : צפחה , צלוחית : (יב) מראשתי , מבלי
מ"ם התוס' כי המ"ם כענין מן כי היא נקוד' בצירוי : יודע , מרגיש : תרדמת ה' , להגדיל
הענין , או כי הסכה מאת ה' : (טו) אֵ ארניך , על אדניך : (כ) ירדף

איבער אייערן דערערן , איבער דען
 געוואלכטען דעם עוויגן ניכט געוואכט
 האכט . זיה דיק ניר אום , ווא איוט
 דעם קעניגס שפין ? ווא ויין וואסער
 קרוג , דער איהם צו קאפפן שטאנד ?
 (יז) שאול ערקאנטע דוד'ס שטיממע ,
 אונד ריף : איוט דאז דיינע שטיממע
 מיין זאהן דוד ? דוד אנטווארטעטע :
 מיינע שטיממע , מיין הערר אונד קעניג !
 (יח) ער פוהר פארט : ווארום פרע
 פאלגט מיין הערר זא ווינען דיהנער ?
 זאס האבע איך דען בעגאנגן ? וועלכס
 פארבען האפטעט אן מיינער האנד ?
 (יט) מיין הערר אונד קעניג גרוהע דיא
 פארשטעלונגן זיינעם דיהנערס צו פרע
 נעמן ! דאזט דער עוויגע דיק ווידער
 מיך גערייצט , זא זאלל איין אפער
 אידון פרועהנו ; דאזבען עם אבער
 מענשן : זא וויען זיא פראלכט פאר
 דעם עוויגן , ווייל זיא מיך אויסשטאסן ,
 דאס איך מיך ניכט אים ערבגוטע דעם
 עוויגן אנוצע , שפרעכן גלייכזאם :
 געה ! דיהנע אנדרן העררן .

(כ) לאס דאך מיין בלוט ניכט אויף דיא
 ערדע פארליסן , פאן דעם אנגעוויכטע
 דעם

באור

(יט) אס'ה' הסיחך , כי מטאתי לי , והקים
 אותך לשטן לי . ירח מנחה , אכפרה פניו
 בזמנה . מהסתפח , מהדנקולגור תמיד
 נחלת ה' . לאמר , הגירוש הזה הוא
 כאילו אמרו לי לך כו' . אלהים אחרים ,
 כל רב מושל וזופט . כ"ש נתתיך להיס למרע ,
 כתי' אס ומניתיך רב לפרעה . ואמר זה על
 שס שאול רודף אותו בכל גבול ישראל , לנסוף
 יהיה מוכרח לעזוב את נחלת ה' לילך אל ארץ
 הנזים , ולעבוד שם את אדוני הארץ , כאשר
 היה הדבר באמת , ודו"ל דרשו כל היוכא
 מא"י לחוכה לארץ כאלו עובד עבודה זרה .
 (כ) מנגד פניה , האדם אשר הוא רשע
 למות , ה' יסתיר פניו ממנו , אבל הנקי
 והצדיק נגד פניו תמיד , כעין שנאמר
 עין ה' אל ירחיו , ואמר דוד לשאול
 א תשפוך דמי שבו נגד פני ה' . כלומר
 א תשפוך דם נקי . כאשר ירדוף , הרודף ,
 וינקח זה קצר , ובעורו : ירדפני כאשר
 ירדוף כו' . הקורא , עוף שמו
 קורא

אשר לא שמרתם על אדניכם
 על משיח יהודה ועתה יראה
 אי חנית המלך ואת צפחת
 המים אשר מראשחו : (יז) ויבר
 שאול את קול דוד ויאמר
 הקול זה בני דוד ויאמר דוד
 קולי אדני המלך : (יח) ויאמר
 למה זה אדני רדף אחרי עבדו
 כי מה עשיתי ומה בירי רעה :
 (יט) ועתה ישמענא אדני
 המלך את דברי עבדו אם יהוה
 הסיחך בי ירח מנחה ואם יבני
 האדם ארורים הם לפני יהוה
 בידגרשוני היום מהסתפח
 בנחלת יהוה לאמר לך עבד
 אלהים אחרים : (כ) ועתה אל
 יפל דמי ארצה מנגד פני יהוה

מראשחיו ק' כו
 רשי

נלוחית : (כ) הסיתך צי . לשנאותי כל
 הסתה לשון שומה אמו"טמנט בלע"ז :
 (וולשון)
 כמו אדונים אחרים , כי שם אהים נוסל על
 כת"א שם ומניתיך רב לפרעה . ואמר זה על
 לנסוף יהיה מוכרח לעזוב את נחלת ה' לילך אל ארץ
 הנזים , ולעבוד שם את אדוני הארץ , כאשר
 היה הדבר באמת , ודו"ל דרשו כל היוכא
 מא"י לחוכה לארץ כאלו עובד עבודה זרה .
 (כ) מנגד פניה , האדם אשר הוא רשע
 למות , ה' יסתיר פניו ממנו , אבל הנקי
 והצדיק נגד פניו תמיד , כעין שנאמר
 עין ה' אל ירחיו , ואמר דוד לשאול
 א תשפוך דמי שבו נגד פני ה' . כלומר
 א תשפוך דם נקי . כאשר ירדוף , הרודף ,
 וינקח זה קצר , ובעורו : ירדפני כאשר
 ירדוף כו' . הקורא , עוף שמו
 קורא

כִּי־יֵצֵא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לִבְקֹשׁ אֶת־
פַּרְעֹשׁ אֶחָד כַּאֲשֶׁר יִרְדֹּף הַקְּרָא
בְּהָרִים : (כא) וַיֹּאמֶר שָׂאוּל
הֲטֹאתִי שׁוּב בְּנִי־דָוִד כִּי לֹא־
אַרְעֶלְךָ עוֹד תַּחַת אֲשֶׁר יִקְרָה
נַפְשִׁי בְּעֵינַיִךָ הַיּוֹם הַזֶּה הִנֵּה
דֹסְפְלֵהוּ וְאַשְׁגָּה הַרְבֵּה מְאֹד :
(כב) וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר הִנֵּה
דַּחְתִּית הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲבֹר אַחֲרַי
מִהַנְּעָרִים וַיִּקְחָהּ : (כג) וַיְהוּהוּ
יָשִׁיב לְאִישׁ אֶת־צִדְקָתוֹ וְאֶת־
אֲמָנָתוֹ אֲשֶׁר נִחַן־יְהוָה הַיּוֹם
בְּיָד וְלֹא אָבִיתִי לְשַׁלְּחַן יָדִי
בְּמִשְׁיַח יְהוָה : (כד) וְהִנֵּה
כַּאֲשֶׁר גָּדְלָה נַפְשָׁךָ הַיּוֹם הַזֶּה
בְּעֵינַי כִּן תִּגְדֹּל נַפְשִׁי בְּעֵינֵי יְהוָה
חנית'ק' רש"י ויצלני

דעס עוויגען דהינוועג ! ישראלס קעניג
איזט אויסגעצאגען איינען פלאה אויפ־
צווכען , (פרפאלגט מיד) וויי מאן
איין רעכהון אויף דען בערגן פרפאלגט .
(כא) דא שפראך שאול : איך האבע
געעהלט , קאם צוריק , מיין זאָהן דוד !
איך ווילל דיר קיין לייד מעהר טוהן ,
וויל מיין לעבן דיר הייטע זאָ טייער וואָר .
יא איך האטע טעהריכט געהאָנדעלט ,
אונד זעהר אָפֿט געעהלט . (ככ) דוד
ערווידערטע אונד שפראך : היר איזט
דעס קעניגס שפיו , עם קאממע איינער
פאָן דען דיהנרן העריכר , אונד האָהלע
איהן אב . (כג) דער עוויגע פֿרגעלטע
יערר מאן זיינע טוגענד אונד רעדליכ־
קייט ; ער , דער דיק הייטע אין מיינע
געוואַלט געגעבן , איך אָבער וואַלטע
מיינע רואַנד ניכט הינשטרעקן , נאָך
דעם געזאלבטען דעם עוויגן .
(כד) וויא איך נון הייטע דיין לעבן האָך
געעצט , זאָ שעצע אַויך דער עוויגע
מיינעם , אונד רעטטע מיד פֿאָן אַללער
געפֿאהר

באור

קורא , ובלע"ז פירדו"ן (רש"י) , והוא
פערדרי"ן 'בל"א (רעבהון) . (כג) לאיש ,
לכל כדיוכדיק (רש"י) . ביד , מסר
השמו , והוא כמו בדי , ודומה לו ומרת
יה , שהוא כמו ומרתי , ואשר כתב'ה' כמו
הפך
ע"א ויונתן תרגם איזיל דוד ביני עמיא
עוף שמו קורא פירדי"ן בלע"ז (מלשון הנ"ל
Perdice. בל"א רעבהון , פעלדהון , ובל"ז בל"ל פירד"רין , עיין בירונו' י"ז י"א
וכן קורא דגר ולא ינד ומרדף אחר קני
שאר

מכלל יופי

(כ) ירדף כו' [והרד"א כאשר ירדף שב אל שאול כמנהג המלכים בצורם ציד] :
כו (י) אל

געפֿאָהר • (כה) שאול אַנטוואַרטעטע דעם דוד : זיין גועגנט מיין זאָהן דוד ! דו'א ווירסט , וואָס דו'א פֿרנימסט , זיכער אויספֿיהרען , דוירויף גינג ער זיינעם וועגס , אונד שאול קעהרטע אָן זיינען אָרט צוריק •

כו (א) אבר

וַיִּצְלַגְנִי מִכָּל-צָרָה : (כה) וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל-דָּוִד בְּרוּךְ אַתָּה בְּנֵי דָוִד גַּם עָשִׂה תַעֲשֶׂה וְגַם יִכַּל הַיּוֹכֵל וַיִּלְךְ דָּוִד לְדָרְפוֹ וּשְׁאוּל שָׁב לְמִקְוֵמוֹ :

כו (א) ויאמר

רש"י

באור

הפך , ה' אשר נתקד • (כה) גם עשה כו' , תכלית בכל אשר תעשה • וטעם גם גם לחזק הדבוקות בין העשים לגמירה • אשר תחיל לעשות לא יהיה בספק אם תכלנה או לא , לא ודאי תגמור הכל כנפשי •

שאר עופו' ויושב על צידי' : (כד) ישיב לחיש • לכל צדיק וצדיק :

כו (א) עתה

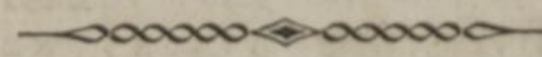
כו (א) ויאסף

תוכחת חיים

כו (ט) סגר חלקים היום את חויבך צידך , ועתה וכו' והם פסוקים מלאים דקדוקים , כי מה איכפת לך , אם יהיה זהנית ובארץ , ואם בפעם א' או בצ' פעמים , גם שאמרו ולא חשנה לו הוא מיותר שאם אמר פעם א' פשיטא שלא ישנה , כי אלו ישנה לא היתה פעם אחת , ולמה אמר דוד אל השחיתו , ולא אל תמיתו , ואמרו כי אם ה' יגפנו וכו' אין לו גזרה , שלשון אם הוא תנאי , ולא צאר מה יהי' אם ה' יגפנו , ואמרו תלילה לי משלוח ידי הוא קשה אלני , כי חבישי לא אמר לו שישלח דוד יד צו , חלא שחבישי ענמו רצה להמיתו —

אבן הכל יוצן ע"פ דרכו , כי חבישי טען טענה מזוייפת להסית את דוד , למוען יר' דוד להמית הוא ענמו את שאול מצלי יחי' שם עון אשר חטא חכה לי ח"ל , ראה גם ראה כי אין זה דבר מקרי שצא בהזדמן , אבל הענין ענמו מורה כי מאת ה' היתה זאת שמראה באצבע שהוא ענמו הנותן לך יד ומסגיר חויבך צידך , כיון שתדמות חלקים נפלה על כלם , וח"כ עת לעשות צמחמר ה' , ואם לא תרצה אתה להביח עליו המיתה מתחלה ועד סוף , חני אתחיל צמה שאכסו תחלה מכה אחד בלבד שלא ימות צה , חלא תהיה מכה זו באופן שאתקעהו בארץ , שלא יוכל להתנועע וללכת חנה וחנה , ולא אתן לו חני המכה השניה שימות צה לגמרי , כלומר ביוזם נוגע לך לעשות תכלית הנקמה צידך , כאשר נורה הסכמות ה' , והשיב לו דוד על שניהם , אם מה שנוגע לך , שאחם חומר

אומר להכותו פעם אחד בלבד מצלי שימות צה, ידעתי כי לא ימנעך מזה שלמות
 המעלה ענמה כפי גדרה שהיא לבנתי עשות דבר שלא ברצוני יתברך להיותו
 פועל מוגנה מול ענמו, אבל אנטרך להפחידך ולהגזים בך, כי מפחד העונש
 תשוב אחור ימיך, ולפיכך אני מזהירך אל השחיתו, אל תעשה צו חפילו
 השחתה בעלמא שאמרת להכותו פעם אחד, כי מי שלח ידו ונקה, ויהי' עונשך
 גדול, ואם למה שאמרת ולא חשנה לו, לומר שאני אתן לו השניה כדי לגמור
 מיתתו, הנני נשבע חי ה', כי לא מנעיה עתה לפי דבריך שהיה אני
 הממית אותו עודנו חי, אלא חפילו אם ה' יגפנו, או במלחמה ימות וכו',
 שכבר הוא מת, וחפילו גבי כבוד אמריק חומר בקללה מזהבאה, שהמכה
 אחר מיתה פטור וכו' כדאיתא בפרק חלק, מ"ו עדין היה כבודו עליו ומוראו
 חפי' אחרי מותו, וחלילה לי מה', הוא דבר מנע מומני, לא מפחד העונש,
 אלא מה' חזרה מלעשותו, ומדוית' אשר בלי ספק לא ישר בעיניו, ומולד גנות
 הדבר ענמו, שאינו פועל מעולה לשלוח יד במושיח ה', חפילו שליחות יד בעלמא,
 שאין עושה צו פלע וחצורה, כיון שהוא מת, עם כל זה כיון שהוא משיח ה',
 נריך לנהוג בו כבוד, חפילו אחרי מותו, ובזה נלל דוד מינרו שהיה מתפתה
 אחר טענות חבישי, באמרו סגר ה' וכו', כי אחרי השצועה אין עוד פתחן
 פה —

שמואל א כז

הרגום אשכנזי

כז (א) ויאמר דוד אל לבו
 עתה אספיה יום אחד ביד
 שאול אין לי טוב פי המלט
 אמלט ויאמרין פלשתים ונואש
 ממני שאול לבקשני עוד בכל-
 גבול

כז (א) אבר דוד דאכטע בייה זיך
 זעלבסט : איצט קענטע איין טאג
 קאממען, אן וועלכס איך אין שאולס
 האנד אומקאממע ; עם איזט דארער
 ניכטס בעסר פיר מיך אלס דאס איך
 מיך אין דאן לאנד דער פלשתים פליכט
 טע, דאן ווירדע שאול עם אויפגעבן,
 מיך

רשיי

באר

כז (א) עתה אספיה יום אחד
 שמה יארוז ויבא עלי פתאום :
 (ה) ולמה

כז (א) ויאמר דוד, אע"פ שהבטיח
 שאול שלא ירע לו
 עוד, מ"מ חשב בלבו אין לבטוח בדבריו,
 ואפשר יבוא יום אחד, ואספיה ביד שאול.
 וקרוב הדבר מאוד עתה, כשאשוב ליטב בטח בארתי, כי אז יקום אלי פתאום, ואנכי לא
 אשמר מפניו, לכך אין לי טוב כו'. ומה שאשכח עוד הוא, שבין הבטחון שנתן לו שאול שלא
 ירע לו, ובין הנספר כאן, עברו כמה ימים, אשר בהן התחיל שאול לארוב אל דוד, וזאת
 הסיבה את דוד להמלט. והעד על זה הנאמר בפ' ד' ולא יסף עוד לבקשו. ונואש, לשון
 יאוש, יסתלק ממני. בכל גבול ישראל,
 פי'